

Osnova: Inflace a spotřebitelské chování

Doc.Ing. Lidmila Němcová – KAP

Cíl přednášky - zamyšlení nad chováním spotřebitele během inflace, vlivy, jeho řešení, spotřebitel budoucnosti, etika

1. Krizové globální vlivy na spotřebitele

- doba zlomová, globalizovaná, rychle se měnící, nestabilní, nejednotná
- Zygmund Bauman r. 2000 - *tekutá modernita* (neustálý vývoj, proměnlivost)
- *post-faktická svět - svět je globalizovaný, propojený, ve kterém pravdivé informační zdroje jsou napadány protichůdnými fakty, falešnými, pochybného původu a kvality, význam sociálních médií roste*
- *Krise: enviromentální klimatická (Green deal), ekonomická, finanční, ropná, migrační, demografická, vzdělávací, bezpečnostní, zdravotní (Covid a další), etická atd.,*
- *Války*
- *Nový světový řád či pořádek* se používá pro označení **nového** období dějin, v němž dochází ke dramatickým změnám ve struktuře **světového** politického myšlení a rovnováhy sil.
- *Herman Van Rompey 2021(Nová normalita)*
- *jiné (Woke, gender, katastrofické scénáře)*
- *průmyslová revoluce*

2. Současné stanovisko české vlády, EU, Maria Draghi (ex-šéf ECB) k budoucnosti

3. Vliv inflace na spotřebitele

- Postavení spotřebitele na trhu - nejdůležitější článek
- Substituce, komplementarita, referenční skupina
- Potřeby a spotřeba
- Spotřebitelské chování souvisí s rozhodovacím procesem
- Struktura výdajů obyvatelstva v domácnosti ČR, rozdíl mezi chudšími či bohatými domácnostmi

4. Spotřebitel v budoucnosti – nové trendy

- Změna spotřebitelského chování je nutná (nová normalita, nové potřeby, zdroje, nová technika např.AI, více volného času)
- Racionální spotřebitel nebude rozhodovat pouze cena, ale i přesvědčení (nový typ energie s kontrolou spotřeby a nová ekologická mobilita, nízké emise)
- Péče o zdraví psychické i duševní, prevence, zdraví jako důležitá komodita
- Zdravotní reformy (nové léky, přístroje, technologie, administrativa)
- Kvalita života, well-being, longevity, welnes, nové postupy, samokontrola, poradenství, nové sporty, chůze
- Šetření (boj proti plýtvání vodou, potravinami i energií a jinými zdroji)

- Nová legislativa (zákaz starých kotů, zateplení objektů atd., pokuty) úracionální spotřebitel (nový typ energie s kontrolou spotřeby a nová ekologická mobilita, nízké emise)
- Nové potraviny a zdroje (červíci, hmyz, byliny, tkaniny, stavební hmoty, materiály, které nahradí klasické suroviny aj)
- Změna v oblasti placení, odběru zboží, místa prodeje (karty, aplikace, chytré telefony, hodinky, prodejny bez prodavačů, objednávky přes e-maily, dovoz zboží okamžitě, balíkovny, nepřetržitá prodejní doba, ai,)
- Komunikace a propagace - ve střednědobém a dlouhodobém horizontu dojde k velkým změnám, a to jak do šířky i do hloubky přes Digitální média a AI. Využití psychologie.
- Propagace správného životního stylu a kvality života.
- Směr gender, LGBT

5. Obrana spotřebitele

- Specializované občanské organizace na ochranu spotřebitele
- Využití subjektů sociální ekonomie (družstevní formy) a svépomoci(výměna zboží za zboží, za práci, znalost za znalost), complementary currency (doplňková měna) aj.
- Solidarita (myšlenka svépomoci a sdílení)
- Nové zákonodárství
- Znalost IT obyvatelstva

6. Etika

- Vztah mezi spotřebitelským chováním a etikou, souvisí s rozhodováním o nákupu, o spotřebě.(nadměrná spotřeba, závislost na spotřebě věcí i služeb (alkohol, drogy, automaty, hry, nezdravá výživa, pasivní odpočinek u TV,..)
- Politický spotřebitel (své názory projeví na trhu, výrobky dětské práce, špatných prac. podmínek, vykořisťování, nesouhlas s činnostmi organizace atd.)
- důvěra
- Max Weber zdůrazňuje zodpovědnost za svá rozhodnutí a za jeho následky případně i za situaci, kterou následky způsobí. nepřikazuje a nedává konkrétní recept, člověk je svobodný a může se svobodně rozhodnout
- Marek Orko Vácha : Bůh rozdává karty, se kterými hrajeme.

Závěr

- uvědomělý spotřebitel, výrobce, poskytovatel služeb, stát (SCR)

- Tomáš Baťa český podnikatel 1876–1932

„Lidé se obávají neznáma. Jest pravda, že každé opuštění starého znamená nejistotu - skok do tmy. Avšak kdo chce pomoci sobě a jiným, musí opustit dobré, aby mohl vybojovat lepší. Nesmí držeti pevně vrabce v hrsti jen proto, že je lepší než holub na střeše. Bez odvahy ke změně není zlepšení, a tak není ani blahobytu!“

- Marek O. Vácha, kněz, biolog, pedagog, přednosta Ústavu etiky 3. lékařské fakulty UK

Pokud si představíme náš život jako velké plátno, každý náš čin, naše slovo je tah štětcem. Smyslem etiky pak je, aby byl výsledný obraz krásný. Etika je nejpraktičtější ze všech věd. Život je třeba chápat jako umění a tomuto umění se naučit. Umění je důležitější než hra na housle. Nezdařený život je důležitější než špatně zahraná skladba.